MAKS VEJNRAJŢ DEZAJNERAJTE, AN MERAJE ● KRE RAJTE RAČUNARSKE GRAFIKE

Naslov originala DESIGN, ANIMATE AND CREATE by Max Wainewright Copyright © QED Publishing 2017 First published in the UK in 2017 by QED Publishing Part of The Quarto Group The Old Brewery, 6 Blundell Street, London, N7 9BH Prava za srpsko izdanje © 2018 Vulkan izdavaštvo

Izdavač: Vulkan izdavaštvo Suizdavač: Ružno pače Za izdavača: Miroslav Josipović, Nenad Atanasković i Saša Petković Urednici: Branka Josipović i Nebojša Burzan Prevod: Branislava Maoduš Lektura: Igor Stanojević Stručna redaktura: Stefan Trkulja Dizajn i ilustracije: Den Njuman

Beograd, 2018. godine

Štampano u Kini Tiraž: 3.000

Sva prava su zadržana. Nijedan deo ove knjige ne sme se čuvati, umnožavati ili na bilo koji način distribuirati, bilo u elektronskom ili mehaničkom obliku, uključujući i foto-kopiranje, snimanje i sve ostale sisteme čuvanja i razmene podataka, bez prethodnog pisanog dopuštenja od strane vlasnika prava.

ISBN 978-86-10-02167-7 COBISS.SR-ID 254831116

Bezbednost na internetu

Dok koriste internet, deca bi trebalo da su pod nadzorom roditelja, naročito kada po prvi put odlaze na nepoznati sajt.

Izdavač i autor ne mogu se smatrati odgovornim za sadržaj sajtova koji se navode u ovoj knjizi.

U knjizi su korišćene fotografije:

4tl Tourbillon: 4tcr Shutterstock/Marc Dietrich: 4cl Shutterstock/ChuckChee; 4bcr Shutterstock/ Diversepixel; 4bl Shutterstock/Marylia; 8cl © ADAGP, Paris and DACS, London 2016; Private Collection/ Photo © Christie's Images/Bridgeman Images; 8cc © DACS 2016: The Sherwin Collection, Leeds, UK/ Bridgeman Images; 8cr Piet Mondrian [Public domain], via Wikimedia Commons; 12c Dreamstime/Marish; 20cb Shutterstock/Gormaymax; 22cl © The Josef and Anni Albers Foundation/VG Bild-Kunst, Bonn and DACS, London 2016; Private Collection/ © The Joseph and Anni Albers Foundation/Photo © Christie's Images/ Bridgeman Images; 22cc Kazimir Malevich; Getty Images/Universal Images Group; 22cr Getty Images/ DeAgostini; 28cl, cr Shutterstock/Rawpixel.com; 28ccl Shutterstock/Sandratsky Dmitriy; 28ccr Shutterstock/Stock Studio; 28bc Shutterstock/ Andrey Arkusha; **32br** Shutterstock/Michel Borges; 33cr, blb Shutterstock/Samuel Borges Photography; 33br Shutterstock/Nolte Lourens; 33blt Shutterstock/ Monkey Business Images: 33blcb Shutterstock/ bikeriderlondon; 34bl Shutterstock/Piotr Krzeslak; 35br NASA; 36cr Shutterstock/Alina R; 36tl Shutterstock/Marafona: 40cr NASA: 42tr Shutterstock/Johnny Adolphson; 42br Gregory H. Revera; 44cl (boy) Shutterstock/Cherry-Merry (background) Shutterstock/3841128876: 44cr Shutterstock/Sahachatz; 46cr Shutterstock/ Monkey Business Images; 46cll Shutterstock/ Photomaxx; 46clc Shutterstock/ARTdeeva; 46clr Shutterstock/Shalunts: 50cl © ADAGP. Paris and DACS, London 2016; urbanbuzz/Shutterstock.com; **50c** Banksy, London, 2006; BMCL/Shutterstock.com; 50bl Shutterstock/dalli; 51tl Dreamstime/Yael Weiss; 70cl Frank Lloyd Wright/Aline Barnsdall Complex; Shutterstock/TrekandShoot: 70c William Lescaze: Shutterstock/Ron Ellis; 70cr Centre Le Corbusier; Shutterstock/Philip Pilosian.

	Zakoračite u grafiku		4	S	AD	{ZA	t
	Crtanje i slikanje Zidna umetnost Tufnasti ukrasni paj Kartončić za vrata Invazija Rimljana	pir 1	6 8 10 12 16				
		Vektorska Bacite se u Mreža za l Rođendan Pozirajte z Foto-kock	a grafika u apstrak kocku uska česti za portre a	cciju tka t	20 22 24 26 28 32		
3	Foto-zabava Časovi letenja Postanite astronau Katastrofa s dinosa Pop-art poster Digitalni grafiti	t 4 aurima 4 5	84 86 10 14 16 50				
	Dizajn u 3D	Pravljenje Animirajte Rast kose Animacija	e animaci e svoje ir igara	ja ne	52 54 56 58		
	Sagradite kuću Modernistička kuć Neboder	a 7	56 S 70 K 72 R	avet u vez Corak dalje Rečnik i inc	zi sa softv e s fotogra leks	erom afijama	76 78 80

Napravite grad

FI

ZAKORAČĪŢE U GRAFĪKU

Prvi bugarski računar: *Vitoša*, 1963.

Malo istorije

Prvi računari su se u velikoj meri razlikovali

od laptopova, tableta i personalnih računara koje danas koristimo. Osim što su bili mnogo veći i sporiji, mogli su da prikažu samo ono najosnovnije – rezultate jednostavnih računskih

operacija. Kako se tehnologija razvijala, tastature i ekrani su postali standardni način komunikacije s računarima.

Osamdesetih godina XX veka grafika je dobila boju – i kompjuteri su počeli da postaju uzbudljivi. Ljudi su mogli da kupe računare i igraju igrice na njima. Programeri su dizajnirali softver koji je omogućio svakom da napravi sliku od piksela (tačkica boje).

Nova tehnologija je omogućila i sve bolju grafiku. Foto--aparati su za skladištenje fotografija počeli da koriste računarsku memoriju umesto rolne filma, dok filmske kompanije sve više koriste računarsku grafiku. 1995. godine, *Priča o igračkama* bila je prvi dugometražni film koji je u potpunosti kreiran uz pomoć kompjuterske animacije. Danas je veoma teško videti šta je stvarno, a šta CGI, to jest kompjuterski generisane slike.

Danas smo navikli da digitalne fotografije i video-zapise visokog kvaliteta viđamo i na telefonima, čak i na satovima. Ali kako se te slike stvaraju? Ova knjiga će vas naučiti kako da postanete stručnjak za računarsku grafiku.

Šta ćete naučiti

Počećemo s programima za crtanje da bismo napravili raster (bitmapu). **Kasterska grafika** se sastoji od mreže piksela različitih boja. Mnoge slike na internetu, kao i ilustracije u knjigama i na proizvodima, napravljene su pomoću rasterske grafike.

Zatim ćemo preći na tehnike uređivanja **fotografija** koje koriste profesionalni dizajneri. Ako se osvrnete, videćete ih svuda, u reklamama, časopisima, novinama, čak i u umetničkim galerijama.

Naše veštine ćemo podići na viši nivo pomoću programa V@KtOrSk@ grafik@. Oni stvaraju slike od određenih geometrijskih oblika. Vektorska grafika često se koristi za pravljenje logoa i pakovanja za proizvode.

Ako se smatrate filmadžijom ili tvorcem video-igrica, zaronićemo i u **Gnimaciju** i tajne kako se animacija dodaje računarskim igricama.

Naposletku ćemo ući i u svet **3D grafike**, da bismo napravili zgrade, pa čak i čitav grad. 3D grafiku koriste inženjeri, arhitekte, dizajneri raznih proizvoda, tvorci igrica i filmadžije.

Šta ćete prvo da radite?

CRŢĄŊIJE Î SLÎKAŊIJE

Ovo poglavlje naučiće vas kako da savladate rastersku grafiku. U ovoj vrsti umetnosti, slike koje napravite čuvaju se u bitmapi, što je posebna mreža koja se sastoji od elemenata slike, to jest piksela. Većina računara koristi mrežu koja ima najmanje 1024 x 768 piksela, ali mnogo napredniji računari koriste čak četiri ili pet puta veći broj piksela.

Koji softver možemo da koristimo?

Možete koristiti mnoge programe da isprobate rastersku grafiku. U ovom poglavlju usredsredićemo se na *Bojanku* (*Microsoft Paint*). Ovo je besplatan program koji je već na vašem računaru ako koristite operativni sistem *Vindous*. Ako koristite *Mak OS*, pronađite besplatan program koji se zove *Paint X Lite*, koji je sličan *Bojanci*. Za više informacija o softverima za crtanje pogledajte stranu 76.

Najčešći alati u softveru za rastersku grafiku

Četkica za jednostavno slikanje

> **Linija** za crtanje pravih linija

Oval

za crtanje ovalnog oblika (Ako želite krugove, pritisnite Shift i držite.)

Pravougaonik za crtanje pravougaonika (Ako želite kvadrate, pritisnite Shift i držite.)

Pravougaonik zaobljenih uglova

za crtanje pravougaonika sa zaobljenim uglovima

Popuni bojom za brzo bojenje oblika

Tekst za dodavanja teksta

za brisanje dela slike

F	-	-
I.		
Ľ		
Ŀ	-	

Kako da postanete sjajni rasterski grafičar

Koristite Opozovi radnju

Kada pogrešite, nemojte koristiti brisač! On često unese dodatni nered. Samo kliknite na Opozovi radnju! (Prečica na PC-ju je Ctrl + Z, a na maku Cmd + Z.)

Povećaj i Smanji

Ako treba da nacrtate nešto malo, povećajte sliku koristeći Lupu ili Klizač. Ako želite da pregledate sliku u celini, smanjite je. U programu Paint X Lite koristite karticu Prikaz ili meni da biste zumirali.

Izaberi

Koristite alatku Izaberi da odaberete delove slika koje želite da pomerite, kojima želite da promenite dimenzije ili koje želite da obrišete.

Paleta boja za odabir boja

٢		
	EEI	

Kopiraj

Ako ste nacrtali jedno oko, a potrebno vam je i drugo, prosto kopirajte prvo koristeći ovu alatku.

Birač boje za odabir tačne boje klikom na deo slike

Nalepi

Nakon što nešto iskopirate, morate to i da nalepite. Upamtite, Kopiraj i Nalepi se uvek drže zajedno!

Izmeni boje izbor boje preko brojeva ili klizača

Rotiraj i Preokreni Koristite alatke Rotiraj *i Preokreni* da biste okrenuli sliku ili da biste napravili odraz slike kao u ogledalu.

ZIDNA UMEŢNOSŢ

Započećemo slikom inspirisanom pokretom de stajl (neoplasticizam). Ovo je holandski umetnički pokret iz XX veka, koji je koristio vertikalne i horizontalne linije i osnovne boje plus crnu i belu. Svaki softver za crtanje omogućava da crtate prave linije i da ih popunite bojom. Uz nekoliko dodatnih tehnika, možete da napravite umetničko delo koje ćete okačiti na zid svoje sobe.

Počnite tako što ćete pogledati neke primere neoplasticizma. Pitajte nekog odraslog da li možete da koristite internet, a zatim potražite "Mondrijanove slike" ili "de stajl slike" i kliknite na Slike. Evo nekoliko primera šta biste mogli da pronađete.

Sesar Domela Neoplastična kompozicija, 1926.

De stajl slike

Gerit Ritveld Crveno-plava stolica, 1917.

o 🕹 🔍

Pit Mondrijan Kompozicija s crvenom, plavom i žutom, 1930.

Gledaite Otvorite program Odaberite da linija za crtanje. Mi ćemo alatku Linija. ne bude koristiti *Bojanku*, a vi /eličina previše možete da koristite i neki drugi softver tanka. (pogledajte stranu 6). Paint

Odaberite crnu boju.

Počnite da izvlačite horizontalne linije.

н

н

ì

Dodajte još neke horizontalne linije ako želite.

Т

ī

Ne zaboravite da držite pritisnutu tipku *Shift*.

Odaberite alatku Popuni bojom.

Odaberite boju.

Kliknite na pravougaonike da počnete da popunjavate delove slike.

Istražujte i eksperimentišite

Eksperimentišite s tehnikama koje ste do sada naučili. Da bi vaša slika bila u neoplasticističkom stilu, koristite ograničenu paletu osnovnih boja, plus crnu i belu. Ili odaberite svoje boje, kao što smo mi učinili.

Ne zaboravite da sačuvate rad na svakih nekoliko minuta.

TUFNASTI UKRASNI PAPIR

Tokom ove aktivnosti napravićemo šareni tufnasti ukrasni papir. Da bismo brzo nacrtali mnogo krugova, koristićemo Kopiraj i Nalepi. Na ovaj način ćemo se postarati da svi krugovi budu iste veličine. Kada završite, odštampajte svoje umetničko delo i koristite ga za uvijanje poklona.

Počnite tako što ćete pogledati kako drugi umetnici rade s krugovima. Pitajte nekog odraslog smete li da koristite internet, a zatim potražite "obojeni krugovi". Kliknite na Slike. Evo nekoliko primera koje biste mogli da pronađete.

🖸 🌷 🔍

🙏 Cut 卣

🗗 Copy

Potražite umetnike

Neki poznati umetnici pravili su slike samo s obojenim kružićima. Engleski umetnik Dejmijen Herst naslikao je više od 1.000 takvih slika.

Pokrenite program za crtanje.

Paint

Odaberite alatku Oval i nacrtajte mali krug u gornjem levom uglu stranice.

Držite tipku Shift dok crtate, da biste dobili krug, a ne oval.

Obojeni krugovi

Kliknite na Opozovi radnju ako pogrešite. Zatim pokušajte ponovo!

Odaberite alatku Popuni bojom.

Kliknite u krug da ga obojite.

t Crop

Resize

🐴 Rotate

/ & A

🔷 🎤 🔍 🛛 Brushes

